

TIDEVARVET

Vad har hänt?

Stockholmsvalet 1935

jämfört med 1931 års Stadsfullmäktigeval.

	Röster	Mandat
Högern	82.395	33 (-2)
Folkpartiet...	34.626	14 (+6)
Soc.-dem. ...	105.112	45 (-7)
Socialister ...	22.364	7 (+2)
Kommunister	8.463	1 (+1)
Nazister	6.337	0 (-)

DELTAGANDET I VALET var något större i år än för fyra år sedan. Jämför man de enskilda partiernas röstetal då och nu finner man att samtliga partier gått fram utom socialdemokraterna, som förlorat ett par hundratal röster. De största vinsterna gjorde Folkpartiet med omkring 15,000 röster, Socialistiska partiet med omkring 6,000 röster och Kommunister, vars röstetal nästan fördubblats: 8,463 mot 2,468. Men rekordet innehades av nationalsocialisterna som vid förra valet fingo endast 279 röster mot 6,337 i år — sålunda mer än en fjugdubbling.

Socialdemokraterna ha alltså förlorat den absoluta majoritet de förut hade, men det borgerliga blocket har heller icke uppnått absolut majoritet.

KVINNLIG SAKKUNSKAP TAS I ANSPRÅK. Sjukhusdirektionen i Stockholm har nämligen invänt husmöderna på Säckhus barnsjukhuset Ulla Broman till ledamot i byggnadskommittén för Södersjukhuset. Och föreståndarinnan Inez Käge har av Större akademiska konsistoriet satts in som ledamot i byggnadskommittén för akademiska sjukhusets i Uppsala nya kvinnoenklin. Bra!

YTTERLIGARE ÅTGÄRDER TILL BOSTÄDERNAS FÖRBÄTTRANDE föreslås av regeringen, som avlämnat proposition dels om en lånefond på 5 milj. kronor för bostadsbyggande i städer och samhällen, dels om ett anslag på 5 miljoner till främjande av landsbygdsbostäder. Socialminister påminner om både att arbetslösheten fortfarande kräver stora statliga motåtgärder och att f. ö. behovet av bostadsförbättring på landet är så stort att minst 30 miljoner hade behövt ansås.

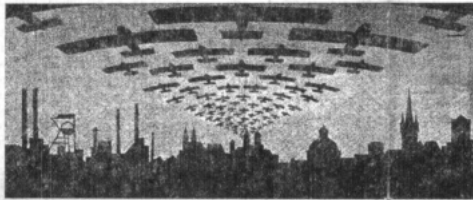
GAS- OCH LUFTSKYDDSVÄNINGAR MED CIVILBEFOLKNINGEN passa inte i Nationernas Förbunds stad, framhåller socialdemokraterna i kantonen Genève, som vägrat att ordna av Förbundsregeringen begärda civila försvarsövningar. Femhundra personer skulle organiseras som gasmaskinstruktörer och

Om Ni har en anförvänt på sjukhus så hyr en radio åt honom. Ingenjörsern Martin Landqvist, Tryggs hus, Engelbrektplan. 20 20 70.

Tyskland erkänner sin upprustning.

I Versailles-traktaten av 1919 stipuleras omedelbar avväpning av Tyskland. Det heter i traktatens femte del bl. a. att generalstaben skall upplösas, allmänna värnplikten avskaffas, samt alla slags flygvapen vara förbjudet för Tysklands del. Men det sägs också ifrån i inledningen till denna bestämmelse, att Tyskland avrustning skall syfta till att möjliggöra en allmän rustningsbegränsning.

År 1924 hade man också kommit så långt, att N. F:s församling med entusiasm enades om att anbefalla Genèveprotokollet till regeringarnas övervägande — Genèveprotokollet, vars ändamål var att genom avgörande på fredlig väg av internationella tvister underlätta en allmän avrustning.

Då inträffar det fruktansvärda bakslaget, som för åratals kastade avrustningssträvandena tillbaka, nämligen den engelskt högerministeriets bestämda vägran att underteckna protokollet.

Vad Tysklands avrustning beträffar skedde den till att börja med i vissa delar programligt. Men det blev snart klart, att en effektiv kontroll av dess avrustning stötte på överstyriga svårigheter. Kontrollen blev i grund och botten illusorisk, då krigsövningar kunna döljas under sportföreningsars oskyldiga yttre och civila flygmaskiner utan alltför stora svårigheter göras om till stridsflyg. Det påpekades också av den särskilda kontrollkommissionen, som därför upplöstes sig själv 1928. Nedrustningskonferensen, som kom till stånd 1932, sprängdes även genom att Tyskland anmälde sitt utträde därur, i desperation över att ensam vara underkastad kontroll. Och därefter fortsatte Tyskland att rusta. Dess upprustning blev mer och mer en offentlig hemlighet.

När England nu för helt kort tid sedan utgav sin Vita Bok, med tillkännagivande om ökade luftfustrningar hänvisas däri till den tyska upprustningen.

I förra veckan antogs i Frankrike ett förslag om att öka den allmänna värn-

plikten från ett år till två år ända fram till år 1940.

Tyskland ger då full offentlighet åt att den äger en luftflotta, som även sedan länge varit allmänt bekant. Men den nödvändiga hemlighetsfullheten har hindrat Tyskland från vederbörliga övningar i t. ex. långdistansflygningar och bombexpeditioner. Nu har händelsen omedelbart firats med våldiga flygningar över Berlin, där mänskenet förmörkades av flygskadere.

Och i lördags föll den sista förkländna. Tyska regeringen antog under oerhörda högtidligheter en lag om införande av allmän värnplikt. Den nya armén skall bestå av omkring 600,000 man. Tyska regeringen säger klart ifrån att

det är de omgivande makternas ökade rustningar, som tvinga Tyskland att ta detta steg och att Tyskland nu måste göra sig från Versaillesfördraget och stå som ett fritt och jämbördigt folk bland andra folk.

Praktiskt taget är nu Versaillesfördraget sönderbrutet, och det är ju uppenbart att fördragets övriga undertecknare icke utan protest komma att godkänna att Tyskland ensidigt upphäver denna högtidligen undertecknade traktat.

Frankrike har även i en skarp not anmält Tysklands åtgärd till Nationernas förbunds råd, och nedlagt en protest i Berlin.

Italien protesterar, under framhållandet av att det länge arbetat för en revision av Versailles-traktaten, mot Tysklands egenmäktiga förfarande.

Englands utrikesminister Simon reser åttiofem år Mr Eden som förut beramat var till Berlin på söndag. Mr Eden fortsätter därefter till Moskva och Warschau, som även äro intresserade av att freden bevaras. Amerikas hållning synes ännu icke vara definitivt bestämd.

Kanske Hitler trots allt finner det lämpligt att återvända till N. F. där spel kan fortsätta — men numera med korten på bordet.

ITALIEN OCH ABESSINIEN ha icke tillkunnat komma överens om den neutrala zonen upprättande och Abessinien har vädat till N. F. om en grundlig undersökning av tvistens uppkomst och läge.

OSÄKERHETEN HAR EN LÅNGE BEBÅDADE FÖRLÖVNINGEN mellan prinsessan Ingrid och kronprins Fredrik av Danmark eklatanter. De tre nordiska länderna få på detta sätt snart en gemensam kungafamilj, vilket kan ha sin praktiska betydelse.

För andra gången Arbetarregering i Norge.

Regeringen Mowinckel inlämnade på lördagen sin avskedansöskan, sedan Stortinget med 94 röster mot 55 avslagit dess budgetförslag. Arbetarpartiets ledare, Stortingetspresidenten Nygaardsvedde meddelade på måndagen att han var beredd åtaga sig regeringsuppdraget och på torsdag kommer den nya regeringen att avge sin programförklaring.

Regeringsskiftet har denna gång framkallats närmast genom Arbetar- och Bondepartiernas förslag om väsentligt höjda krisanslag till hjälp åt nödställda jordbrukare, fiskare och arbetslösa, anslag som helt skulle spränga ramen för den av regeringen framlagda budgeten med dess cirka femtio miljoner kr. till krisanslag.

Men fastän budgetförslaget gjorts till den direkta anledningen för de båda partierna att störta regeringen, ligger en allmän önskan bakom, att regeringen Mowinckel äntligen måtte finna tiden inne att avgå. Högvidlag äro motiven naturligtvis härför olika. När Venstre för jämt två år sedan med bistånd av arbetarpartiet störtrade bonde regeringens Hundsede — ministären Mowinckel tillträdde ämbetet den 3 mars 1933 — skedde detta på grund av att bonde regeringens framlagt ett budgetförslag utan några krisanslag alls och vägrade att gå med på ett förslag om cirka tio miljoners krisbeviljningar.

Under den tid som gått sedan dess har ställningen i grund förändrats. Man förmått faktiskt nu en lättad ända in i Venstres egna led över att den hittills ena kvartsåttio Mowinckelska regeringen avgår, ty Venstre som parti har knappast dragit fördel av regeringsmakten,

under det att oppositionen inom de inbördes ej allt för jämnt dragande arbetar- och bondepartierna under för en svetsats samman för att slutligen utnyttja i den gemensamma aktionen mot finansplanen.

Finansdebatten, som räckte två hela dagar, föregicks av stark spänning. Det började med att Stortingets presidentskap nekade att bevilja den frist på fyra dagar, som regeringen utbett sig, för att hinna förbereda sig på kraftmätningen. Redan från första stund föll sålunda skuggan av ett hotande misstroendevotum över regeringens öde. Men när debatten begynte torsdag morgon befanns det, att regeringen ämnade i viss mån gå händelserna i förväg. Statsministern inledde nämligen debatten med att begära det förtroendevotum, som han visste att han icke skulle få. Han föreslog nämligen att Stortinget skulle uttala sig mot att budgeten höjdes, så att ytterligare skatter och avgifter måste tillgripas.

Därmed var motståndet utmanat och krisen akut. Någon återvändo gavs icke. Regeringen hade, som en av talarna uttryckte sig, »skit döden för en hand, den enda överraskningen i hela ännu, av de flesta förutsedda uppgörelse — men att regeringen sökt en död i skönhet må ingen förtänka den!

Den beslutande församlingen såg dessa dagar allvarlig ut. Man lade märke till högerns ledare, stortingetspresidenten Hambro, mest påminnande om en äldre skådespelare, litet flygigt i sin bruna kostym med ett svärtybart småleende på läpparna där han skred omkring i korridorerna. Hr Hambro är f. ö. försedd

(Forts. å sid. 2.)

Jordbrukets skuldbörda och regeringsförslaget till dess avhjälpan.

Regeringen har nu lagt fram sitt bebådade förslag om åtgärder till reglering av jordbrukets skuldförhållanden — bygger på den s. k. jordbrukskreditutredningens betänkanden och däröver avgivna yttranden.

Man får veta, att fastän jordbrukets läge i viss mån förbättrats både genom statliga stödåtgärder, genom goda skördar och en allmän konjunkturförbättring, är ändå skuldsättningen så stor att det t. ex. i vissa områden av Östergötlands och Malmöhus läns slätbygd — alltså några av våra bästa jordbruksbygd — förekommer att över femtio procent av jorden är belastad med skulder på över 50 procent. Nära 14 procent av de undersökta områdena har en skuldbelastning på mellan 75 och 100 — 9½ procent av jorden är mer än hundra procentigt skuldsatt.

Det framgår även att antalet exekutiva auktioner företett en stadig stegring från 1929 fram till 1932 men avtagit något under 1933 — siffrorna hålla sig mellan cirka 600 och 1,000 per år. Även antalet konkurser ökade starkt under åren 1931—32, men gick något tillbaka 1933. Vad vill då regeringen göra åt detta? Jo, den går långt på lånevägen. Dels föreslås upprättandet av en statlig sekundärlånefond för jordbrukare på

sammanlagt tjugo miljoner kronor, dels ett anslag på nära två miljoner kronor till akordslån åt jordbrukare. Vidare skall upprättas en för hela landet gemensam centralnämnd, för handhavande av akordslånen och dessutom för varjeushållningsfalls skaps verksamhetsområde en låneämnd.

Ur sekundärlånefonden, som står under riksgäldskontorets förvaltning, skola långfristiga lån kunna beviljas jordbrukare mot inteckning i egendomen på upp till sjuhundra procent av dess belåningsvärde. Även startande jordbrukare kunna få lån ur fonden.

Akordslånen skola beviljas till högst 15,000 kronor till jordbrukare som äro i trängande behov av ekonomiskt bistånd.

Låntagaren måste uppfylla vissa villkor, såsom att hans ekonomiska svårigheter uppkommit genom jordbruket och inte på annat sätt, att han gjort allt vad han kunnat för att övervinna svårigheterna och i övrigt »är förtjänt på bistånd» etc. När lånet sökes för förekommande av exekutiv försäljning stadgas att det endast får beviljas om skaran för dylik försäljning är uppenbar!

Lånet skall under de första två åren vara räntefritt.

Veckovarken

TIDEVARVET

Radikal
politisk
vecko tidning.

REDAKTÖR:
Carla Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helg tirsdag.
Triedwaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén.
Norrlångsgatan 18.
Tel. 75 705, 76 76
STOCKHOLM

Specialité: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenter, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

Allm. Barnbördshusets poliklinik

Alla vardagar 11-12 för havandeskapet
och dess sjukdomar och 14-14.30 för
kvinnosjukdomar.

För medelösa kostnadsfritt, för andra
mot erlagande av 2 kronor.

Stockholms stads Poliklinik

vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9-11 f. m.
För havandeskapet och
dess sjukdomar.

För medelösa kostnadsfritt, för andra
mot erlagande av 2 kronor.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGHEM

LINNEGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och öppet, välrätt.
Tel. 778 24.

TORSTEN TIMANDER

SVEAVÄGEN 82, 4 tr. (hiss).
Mottagningar efter överenskomelse.
Tel. 31 92 95.

Tandklinikern

VASAGATAN 46 /
Hörnet av Kungsgatan. Tel. 10 11 38.
Låga taxor. Fri rådgivning.
Förest. Leg. tandl. Sven Schönström.

**HUDVÅRD OCH
DAMFRISERING**
Specialité: Elektrolysebe-
handling för borttagning av
värter o. gen. härvakt. Rör-
förets behandling för olika
slags hud. Massage. Prak-
tiska II, S. A., Paris o.
Nizza. Best.-tel. 31 27 07.

INSTITUT BELLE
Kungsgatan 7, 6 tr. (hiss), uppg. A.
Direktion: Gymnastikdirektor L. Oster.

ARVID HOLMS Begravningsbyrå

Vid dödsfall, rådfråga först
S:t Eriksg. 86 (invid S:t Eriksp.).
om priser m. inän beställning
göres.
Tel. 31 88 40 - 30 89 52 ankn. best.

Stockholms Nya Begravningsbyrå

(Inneh. ANNA PETERSSON)
Ombud för Svenska Eldbegångelse-
föreningen.
OBS! De billigaste priser.
Även frikyrkliga begravningsom-
bestyras med största noggrannhet.
Mångfärg yva.
Uställningslokal: Horngatan 36,
mitt för Maria kyrka.
Närmaste spårv.-hpl. vid Ragsvold.
Tel. 412758, 430150. Priv. 407618.

Alimonda-Institutet

40-årig homeopatisk praktik.
Mottagning 11-2. Rådfrågning även på
korrespondens. Begär prospect och för-
teckna. Leg. läkare.
Adress: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Torine Torines

Symptomreparationer av verk. Inledning...
Huvudvärk, Singel tr. 25 tr., till skåp. tillg.
Absolut tillgitt, med fiskig smak.
RAOVALDSTR. 3, v. Hög. 24, Tel. 43 32 82,
med Klara. N. Kyrkog. 12, vid Posten. 31 23 85.

TÄRNA FOLKHÖGSKOLA

1. Kvinnl. Huvudkurs 30/4-31/7.
Ingen inträdesprövning.
2. Kv. Övre avdelning 30/4-31/7.
Gods förkunskaper krävas.
3. Husmoderariola 23/4-15/10.
Friplåster & stip. Prosp. adr. TÄRNA.

Wizard Freika
Åderbräck-
strumpa

Gummifri. Hygienisk. Tvåttbar. Hållbar.
Stoppar - Kostnadsfritt rådgivning - Begär
prospect - Inskend nedanstående kopang.

Lagerasons
KUNGS-
GATAN 4
Stockholm

Var god sånd prosp. gratis och franco till:
Namn: _____
Adress: _____
Postadress: _____ (TV)

Zanders Damfrisering

Rekommenderas.
JOHN ZANDER, Frisörmästare.
Guld. o. Dipl.
Paris, Wien, Berlin, München.
Humlegårdsgränd 22, 1 tr. Tel. 62 16 16.
Man sprjcht deutsch. English spoken.

Tandteknikerelever

Mottagas. Gedigen utbildning i modern
kautschuk-, guld- och porstegteknik.
Kärsna ledas av leg. tandläkare.
CENTRALLABORATORIE.
Vallingsgatan 37, Stockholm.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 • • 73 37
GOTGATAN 52 • • 333 90

Antikvariatet

Äldre och nyare litteratur
i olika ämnen.
Hamngatan 17 • Stockholm.
Tel. 20 55 36.

KRANSAR

Gunnar Spångberg
67 48 30. Birgerjarlgatan 12. 61 23 45.

M. GEO. MOHAMMAR,
dipl. Homeopat och
Naturläkare.
Klinisk och ögondagistik.
Mottagning 8-11, 3-6.
Götgatan 60, 2 tr. hiss. Tel. 43 22 25.
(mitt emot Götgataspalatset).

Svält ej
Böta rönvårdar, sju dem
»PLANTAGEN», ett på veten-
skapsligt grund sammansatt kon-
ferensvärdningsinstitut. Säl-
jes endast å originalbarbar.
Hörlåda hos
KEMIKALIE-, PRO- & BLOMSTERHANDLARE.

RES TILL Rönninge Gärd,

Frälsningsarméns Pensionat och Vilohem,
Rönninge, tel. 19. Rottlyd vilooort. Bra
rum. God husmanskost. Fullt modernt.
Moderat pris.
OBS! NARA STOCKHOLM!
Föreståndare HJ. Johanson.

Fabriksnya Symaskiner

modernaste typ, nedfällbara, som
REKLAM
225 kr. Kredit ordnas.
Reparationer med garanti.
STOCKHOLMS SYMASKINFABRIK
Nåstärsmålsagatan 55. Tel. 21 13 03.
Filial: Horngatan 15. Tel. 43 60 72.

All litteratur

I förlagslag: THORSKIFVENS FÖRENING (Ehro-
par stiftelse förlagslag). FAX-GRAFMORFONEN,
FAX-SKIVORNA med inläggning av poster Per
Ojtersjö, kapten C. J. Brunskog, f. borgmästare
Carl Lindblom, magister Carl Sundblad och re-
dakör J. L. Saxon. På bakgrund av skrivna
veckor skap. eller musikprogram. Vårna. Freds-
bevärningen m. m. Rekvirera gratis.
FREDSBYRÅ
Målsmästargatan 71, TV., STOCKHOLM.

Ansiktsbehandling

Massage Fotvård Manicure
gives i hemmen av ex. sjukgymn.
Margareta Winqvist, Upplandsgatan 13 A
Dipl. i skönhetsvård. Tel. 11 37 06.

Vid skiljo- vägen.

Stockholm har valt stadsfullmäk-
tigel.

Ett val sker i samhällets namn.
Det är ett led i det politiska arbetet.
Ändå ger det en blottbelysning just
över de enskilda människorna, de-
ras litenhet och svaghet. Sällan hör
man så stora ord från de s. k. parti-
erna, som före ett val, de tävla i
grova beskyllningar mot varandra
och skrika ut sina egna förjänster.
Intet vapen, hur skralt eller tarvligt,
och så ända vidare, anses obehö-
vligt eller otillåtligt när det gäller ett
val. Aldrig är någon eller något
parti så starkt att den ej känner fruk-
tan även inför den svagaste. Det är
den omedvetna känslan av egen
bristfällighet och det oberäkneliga i
d. s. k. framgångens kastvindar.
Och resultatet av detta väl! Det
är icke så överraskande. Det mest
oväntade skulle kanske vara att
Folkpartiet, som fört haft 8 man-
dat, nu erhölet 14 och att högern,
som hade 35 mandat, nu endast er-
hölet trettiofem. Men inte ens detta
är ägnat att väcka så stor förvåning.
De båda partierna ha gått i borgen-
ligt samling. Väljarna visste strängt
taget inte - vare sig de togo hö-
gers eller folkpartiets valsedel -
vilketdera partiet, som skulle få de-
ras röster, de visste blott, att de voro
»sammällsbevarande». Men samtidigt
som denna scenförändring visar, hur
konservativa de frissinnade i grun-
den blivit, då något sådant kunnat
ske, är det likväl en medborgarnas
bestämda motvilja mot nazismen,
som har kommit till uttryck. Det
måste hälsas med lättnad och odelat
tillfredsställelse. Må vara att en
borgerlig samling i och för sig är
något konservativt och därtill olyck-
ligt och orättfärdigt, men den borgen-
liga samlingens högra flygel, d.
v. s. högern, har fått medborgarnas
klara besked angående »national-
ism» och nazism. Där är kärnan.

Naturligtvis har den borgerliga
samlingen också skurit lagrar på
grund av väljarnas fruktan för kom-
munisterna, som återigen tagit ar-
betarpartiets partibeteckning. Det har
skänkt dem flera mandat, även om
Sillenkommunisterna förvärvat ett.
De borgerliga ha osannfärdigt drivit
sin skrämselagitation mot socialde-
mokraterna genom att säga att des-
sa gå samman med kommunisterna,
vilj vändande att så ej var fallet, men
att en partibeteckning ännu så länge
är oskyddad.
Vad valresultatet egentligen har
att meddela oss, är socialdemokra-
ternas tillbakagång. Det kan ej en-
bart skyllas på den borgerliga sam-
lingens vanvetiga kommunistkräck.
Inte heller på det »socialistiska» parti-
ets (Kilbom) vinst av två mandat.
Orsaken ligger djupare än så. So-
cialdemokraterna ha njutit av mak-
tens sötna. De ha - av politiska
skäl - låtit det ideella av sitt pro-

Det nya kriget förberedes.

Besök i ett nationalsocialistiskt
»krigsmuseum».

Berlin-brev till Tidevarvet.

Krigsställningar pågå f. n. på ett
flertal ställen i Berlin. Vi avläg-
ger ett snabbt besök i en av de största
och mest välbesökta: »Die Front» by-
ggnaden vid Unter den Linden 70. Materi-
let är rikt och skulle kunna tjäna som en
utomordentlig vapenarsenal i frem-
tidigt stället för som nu i krigspropa-
gandans.

Att det inte är i fredens tjänst denna
utställning står, får man klart för sig re-
dan från början. Under en byst, som
ska tjänstgöra som något slags äreminne
och som enkom för denna utställning mo-
delleras av den skändes bildhugvaren
Wessel i Altona, står mottot för utställ-
ningen: *Er till ämnaelse, oss till testa-
mente* - Euch zum Gedächtnis, Uns als
Vermächtnis.

Det säger oss genast, vad som är ut-
ställningens syfte: att söka väcka och
stärka samma slags vanvetiga psykos,
som kom det tyska folket och f. ö. alla
andra folk att år 1914 totalt avsäga sig
bruket av sitt sanna författ, att med hän-
förelse gå ut och dö för fosterlandet, för
jobbarnas och rustningsfabrikernas
spekulationer.

Utställningen är ganska omfattande:
man kan i reliefen följa striderna i Ver-
dun, man kan få se frammarrens 1914,
man kan få uppleva skyttegravsstrider i
det sanka Fludern, man kan på stora
väggkartor studera öst-, väst- och de an-
dra krigsfronterna, se på stilig, prägliga
officersuniformer och mindre stiligä uni-
former avsedda för menige man, man kan
få en översikt i olika slags gaskylvä,
lära känna tussentals olika väp-, m-
skingevär, tanks, flygvapen, Tjocka Ber-
ta, modeller till avlusningsanster eller
vad man nu kan intressera sig för speci-
ellt. På undertecknad gjorde en skyt-
tegrav i naturlig storlek ett synnerligen
starkt intryck. Men inte tror jag, att de
som verkligen upplevt en skyttegrav -
ett helvete i stort format! - är villiga
att skriva under den strof, som är place-
rad över ingången till skyttegravens:
»Skyttegravens högsta bud: gemensam-
het i liv och död! Av denna anda låt
Er gripas, och Tyskland går ej under!

Världskriget i Tyskland

Mot slutet av utställningen finner man
på väggarna några kartor, som belyser
»de andras» rustningar, samt en del sif-
ror om världskriget. De senare kan för-
tjåna omännas. Världskriget kostade
i allt 19% mil. döda. Det varade
1,561 dagar, under vilka endast Tyskland

gram vänta och slagit in på alltför
konservativa linjer. Vi våga säga:
det ideella. Det är inte ett sentimental-
iskt ord. Därtill är det alltför drä-
pande. När en äskådning, en rörel-
se i handling visar sig vackla i tron
på sin idé, kommer den i livsfara.
Idén är det verkligaste av all verk-
lighet. Socialdemokraternas tillba-
kagång var ej övontad. Man frågar
sig om det varit omöjligt för social-
demokraterna att få bundsförvanter
(och därigenom ett eller annat man-
dat) genom samarbete med radikala
grupper och enskilda, radikala
läre än de själva! Så har i alla fall
icke skett. Det är att hoppas, att
socialdemokraterna ta denna allvar-
liga varning, så att deras tillbaka-
gång ej måtte förtäta vid andra
kammarvalen 1936. Deras nederlag
var antagligen nödvändigt, men vi
kunna inte se det med glädje. Vi
vilja i stället till nästa val önska ett
principfast, radikalt socialdemokra-
tiskt parti med djup ansvars känsla
för land och folk. Ty det är likväl
hög socialdemokraterna, d. v. s. ej
hos partiet, men hos dem, som till-
höra detta parti, vilj måste söka de-
mokraternas utveckling, ett framtidens
lyckligare Sverige.

Men socialdemokraterna stå nu
vid skiljevägen!

Arbetsregering i Norge.

(Forts. fr. sid. 1.)

med en flödande talets gåva. Han tala-
de ledigt i över en timme om saker som
gott kunnat sägas på tio minuter. Bl. a.
efterlyste han ett öppet samarbete mellan
Venstre och Arbeiderpartiet, så att man
intilligen komme ut på fast parlamentarisk
grund. Endast under sådana omständig-
heter kunde man med liden emote en
svärsman mellan två så oförenliga parter
som bondernas och arbetarnas, skulle
krisen endast medföra en ny mindretals-
regering. Herr Hambro hade tydligen
vissa sympatier för bönderna och gav de-
ras ledare herr Huseidseid många erkän-
slans ord. Huseidseid hade fört på da-
gen i ett fruktansvärt angrepp över re-
geringen allt vad den kunde tala, men
gick nu med sin korthuggna gestalt och
sitt karakteristiska huvud utgründigt
omkring mellan de frånga bänkränderna.

Regeringen gav sig ingalunda utan
strid, men när Nygaardsvold, arbetarpar-
ti, tog till orda och för varje sats gav
ett eftertryck är orden med ett knyt-
näsavslag i pulpeten, sviktade ändå re-
geringens skansar och man kände var se-
gern var att finna.

Om framgången för arbeiderpartiet i
realiteten är så stor blir en senare fråga.
Det norska arbeiderpartiet, som i motsats
mot det svenska utgör en enhetsfront
mellan älsktskriftningar från en tilligen
moderat till en rent revolutionär stånd-
punkt, är som helhet betraktat av betyd-
ligt radikalar art än socialdemokratien i
Sverige. Visserligen erkännes i vida krets-
ar att det är riktigt att man nu drar kon-
sekvenserna av arbeiderpartiets numerärt
starkt starka ställning i Stortinget och att
partiet bör få prova ansvaret i regerings-
ställning och skaffa sig administrativ
rutin. En sådan panik som utbröt förra
gången norska arbeiderpartiet tog rege-
ringen - för fjorton dagar - torde man
icke behöva frukta denna gång.

Men det är tydligt att stora svårighe-
ter vänta den nya regeringen. Regerings-
organet, Arbeiderpartiet, har också varit
försiktigt i sina förslagselser och inga-
lunda tagit till några höga toner.

Ingen lär heller inbillas sig att det är
av välvilja gentemot arbeiderpartiet, som
bondeparter så kraftigt medverkat i kris-
en eller som de andra partierna så lugnt
sett regeringen gå. Nu återstår att se i
vilken grad arbeiderpartiet skall kunna få
sina krav igenom gentemot det flämnde
motsståndet från konservatismen och stor-
finansens. C. H.

för varje dag förlorade 1,316 i döda och
2,720 i särade. Kriget kostade alla de
deltagande makterna tillsammans: i bil-
jon, 37 miljarder, 942 miljoner riksmark,
d. v. s. för varje dag 664 miljoner riksmark.
Dessa siffror, sammansladda efter
statistiska tyska och amerikanska beräk-
ningar, föreläsa en kulturänniska otro-
liga. Men de är snarare i under-än över-
kant.

Det är bara oförståeligt, hur människor
med dessa siffror för ögonen kan på sätt
som sker bl. a. i dessa krigsställningar
idealisera och förgylla krigets hårda
verklighet. För att få upp en folkstäm-
ning för krig och ökade rustningar.
Världskriget framställs inte här på ett
objektivt sätt, som ett brutalt massmord
åstadkommet genom den styrandes jätte-
förbrytelse mot folket. Det framställs på
»Die Front» ingalunda som framsprunget
ur ekonomiska motsättningar, utan som
ett krig, skapat genom barbarernas sim-
plicita provocerade överfall på Tyskland, ett
krig, som gav tyskarna tillfälle att visa
mod, tapperhet, fosterlandskärlek, ett
krig, där Tyskland tveksamt hade seg-
rat, om det inte av marxistiska foster-
landsförädrare och svinnpölar fått en
lömsk dolksött i ryggen. Detta är histo-
rieförfälskning i stor skala. I vems in-
tresse? I Krupps och de andra kanon-
kungarnas!

Gustav Klackenborg.

Vad vill ni göra för kvinnor och barn?

Tidevarvet intervjuar de sex nyvalda kvinnorna i Stockholms stadsfullmäktige.

Gäldande nog hade de flesta partier vid Stockholmsvalet placerat flera kvinnor på valbar plats. Sammanlagt komma nu tretton kvinnliga stadsfullmäktige att under den kommande perioden delta i arbetet.

Förtjänsten av denna ökning tillkommer i första hand Folkpartiet, som med sina tre nyvalda kvinnliga representanter visat sig stå främst i uppskatningen av kvinnorna. Det fattades f. ö. endast några röster för att även den fjärde kvinnan, fröken Anna Åkesson i fjärde kretsen, skulle ha kommit in. Procentuellt sett står alltså Folkpartiet i första ledet med tre kvinnliga ledamöter på inalles fjorton mandat. Kanske har denna inställning icke så litet bidragit till Folkpartiets obestridliga framgång vid valet.

Högern har fortfarande fyra kvinnliga ledamöter, däruv två nyvalda.

Socialdemokraterna ha även bibehållit sitt gamla antal — sex — med en nyvald, fröken Greta Agerby, medan fru Anna Karlsson undanbett sig återval.

Verkligt förvånande är emellertid, att varken Socialisterna eller Kommunisterna gjort några försök att få in någon av sina kvinnor. De ha tydligen alldeles avvikit från Sovjet-Rysslands uppskattning av kvinnornas arbete.

Vad ha nu de nyvalda kvinnliga stadsfullmäktige för planer för sitt kommande arbete? Tidevarvet har särskilt blett att få veta vad de vilja göra för kvinnor och barn i Stockholm.

Fru Hedvig Dernby,

Folkpartiet:

Bostadsfrågan och tjänstemännens arbetsförhållanden är mina huvudintressen.

Det är framförallt bostadsfrågan som jag velat arbeta för, svarar aktuarien i Pensionstyrelsen, fru Hedvig Dernby på vår fråga — den är ju också just nu aktuell på alla områden. Vad vidare socialpolitiska åtgärder för mödrar och barn beträffar är det ju en sida därav, som förefaller mycket viktig, nämligen upprättandet av utbildningsbyråer för föräldrar. En sådan byrå har ju redan tillkommit genom Stockholms stads försorg. Den får väl närmast anses som ett

experiment och erfarenheten får utvisa i vad mån ytterligare åtgärder krävas på detta område.

För övrigt är det naturligt nog tjänstemännens och inte minst de kvinnliga tjänstemännens förhållanden som närmast intresserar sig. Och så sjuksköterskornas arbetsförhållanden. De behöva nog synas litet närmare i sömmarna. Sjuksköterskornas arbetsbörda förefaller ju ganska tung och ett annat i deras anställningsförhållanden kunde nog också förbättras. Där tror jag det finns åtskilligt att utträta av ganska stor betydelse.

Fröken Edith Lindblom,

Folkpartiet:

Kvinnorna måste vara med när förordningar och direktiv komma till.

Vad som intresserar mig mest, är snarast de anställdas problem, och deras samband med kommunalpolitiken, säger fröken Edith Lindblom, Kvinnliga Kontoristföreningens ordförande.

Den egentliga anledningen till att jag ställde upp var att jag kommit underfund i Stockholm att arbetslöshetskommissionen i Stockholm inte tog emot ansökningar från kvinnliga kontorister om arbetslöshetsunderstöd. Det svarades endast, att det inte fanns något ordnat för dem och att det inte var lämpligt för unga flickor att stå i kön för understöden, varför de inte ens kunde få söka. Efter en anmärkning blev visserligen denna sak ändrad och en särskild lokal inrättades för de arbetslösa kontoristerna, men jag tycker det visar hur nödvändigt det är, att vi försöka komma med in i själva de beslutande myndigheterna och där arbeta för en förbättring av förhållandena.

En annan sak, som ligger mer i framtiden, men där det också är viktigt att kvinnorna bevaka sina intressen är den nya organisationen av arbetsförmedlingen i samband med införande av arbetslöshetsförsäkring. Det gäller särskilt anvisningen av arbete. Om man nekar att anta anvisat arbete kan man sedan bli utan understöd. Här är det viktigt att kvinnorna ha en hand med i spelet, så att arbete t. ex. kontorister hänvisas till hemarbete och grovgröa, som ligger helt vid

sidan av det yrke de lärt. Allra helst om de betalt till arbetslöshetskassorna i sitt eget yrke.

Det är också en tredje sak som intresserar mig, nämligen samarbetet mellan olika nämnder och styrelser, som efter vad jag vid olika tillfällen funnit inte är som det skall vara. Ett dåligt samarbete när den en måste vänta på den andra o. s. v. blir ju i längden mycket dyrbart och överhuvudtaget skadligt för frågornas lösnig.

Fru Olga Widegren,

Folkpartiet:

Hem- och kvinnofrågor främst.

Jag är mycket intresserad av alla frågor som röra hemmen och kvinnorna, säger fru Olga Widegren, själv har jag tidigare varit lärarinna men sedan tjugo år endast hemkvinna. Framförallt anser jag bostadsfrågan synnerligen viktig. Vi ha ju på den punkten ganska utflörliga önskemål på vårt program. Vad jag framförallt skulle vilja arbeta för är ljusa, trevliga, rymliga bostäder för familjer med barn — icke så eleganta att ingen har råd att bli i dem, men ändamålsenliga och lättåtkomliga. Ifråga om mödrarna anser jag det också mycket viktigt att de för dem avsedda moderskapsunderstöden verkligen komma kvinnorna själva tillgodo och det är min förhoppning att vi måtte kunna bevaka kvinnornas intressen på ett tillfredsställande sätt.

Bibliotekarien

Ebon Andersson,

Högern:

Börden för barnen skall inte uteslutande vila på kvinnorna.

Först och främst skulle jag vilja säga, svarar fröken Andersson, fil. lic. samt bibliotekarie och lärare vid Socialpolitiska institutet, att man gagnar kvinnornas sak bäst genom att vara så saklig och duglig som möjligt i arbetet och visa minst samma iver och allvar som männen — man hoppas ju att de göra det! Jag vill dessutom kraftigt reagera emot det brukliga sättet att gå in i alltför många sammanhang och åtaga sig flera arbetsuppgifter än man tillfredsställande kan sköta. Det är långt ifrån något att gå omkring och skryta med. Snarare borde man skämmas över det. Jag menar alltså att man bör låra begränsningens konst.

Vad sedan de mera konkreta uppgifterna till kvinnors och barns bästa beträffar, tror jag rent principiellt att det är farligt att låta befolkningshygien gå så långt, att man vill skydda ihjäl kvinnor

5 *Sågverk* leverera

KORSNÄS · INSJÖN
LENNÄ · MORA · VAD

Bygg efter marknadens enda fullt experimenterade system för monteringsfärdiga trähus. Önskar Ni en sportstuga, eget hem, en- eller flerfamiljshus, uppbyggda efter bostadsbehov, önskad stil och storlek och vi skänka Eder förslag. Kort byggtid. Hög kvalitet. Låg byggkostnad. Byggnadsplan ordnas.

A/8 SVENSKA TRÄHUS

Kontor: Birger Jarlgatan 27, Stockholm. Tel. 23 19 45.

De turkiska kvinnornas segerdag.

Ur ett brev från en turkisk vän.

Stambul, mars 1935.

Ni svenska kvinnor kan nog inte förstå, hur vi turkinnor kände det den 8 februari detta år. Den nuvarande kvinnogenerationen i Turkiet har inte blott genomlevt ett spännande historiskt utvecklingskedje utan också växt upp under otvivelaktigt svåra förhållanden. Ni ha aldrig upplevt att Edra fäder, bröder och söner dödats, understunden inför Edra ögon, eller att Edra bästa vänner, t. o. m. dem som Ni givit hem och skydd, traktat efter Edra liv. Kanske är det bitterheten och dödsängesten från revolutions- och krigsåren som hos oss turkiska kvinnor föder den energi, som ledde till dagens framgång.

Under världskriget och det därpå följande kriget mot Grekland finga vi kvinnor visa, vad vi dugde till. Vi yoro med och vårdade soldaterna på sjukhusen, pojke häften, undervisade i skolorna, skalfade vapen till fronterna och höllo näringslivet igång. I hemmen begrato ånkorna sina män och systrarna sina bröder, men vi unga döttrar, som till fullo förstodo lidandets innebörd, förordade inte modet utan sträfvade modigt var och en med sitt arbete.

Efter de omänskliga kriget rådde lik-som en förlamande tystnad på kontoren, inom affärsvärlden och i hemmen. Då var det åter vi turkiska kvinnor som i hemmet och i vårt arbetsuppgift satte in hela vår energi för att liva upp stämningen och få maskineriet igång.

Efter fredslustet blevo kvinnornas rättigheter erkända. Med stort respekt blevo vi mottagna inom de olika yrkena. Inom kort finna vi kvinnor som läkare och tandläkare, som jurister och domare o. s. v. Nu efter elva års ihärdigt arbete ha vi i år också fått kvinnliga deputerade.

Den 8 februari 1935 var den stora dagen för oss turkiska kvinnor, då för första gången kvinnor valdes till deputeradekamraren. Det var då vi nådde höjdpunkten och på allvar gjorde vårt inträde i det politiska livet. En ny värld med hårt arbete ligger nu framför oss.

Den dagen firades av alla som glädjens och segers dag. Män och kvinnor deltog i de demonstrationer som med flygande fanor och klingande spel drogo gegend, livsduglig medborgarstan.

Fröken Elin Thörn,

Högern:

Mindre klasser, mera praktiskt arbete och fysisk fostran i skolan.

Mitt största samhällsintresse är skolan, säger fröken Elin Thörn, biträdande föreståndarinnan vid Högre Lärarinneseminarium i Stockholm. Ett krav, som för hela vårt skolväsen är av största betydelse, är att klassavdelningarna ej göras större än att varje barn får komma till sin rätt och att läraren kan lära känna de enskilda eleverna och deras anlag. Först då kan läraren framgångsrikt utöva den fostragärning som bör följa all undervisning och som i våra dagar torde vara viktigare än någonsin, då hemmen ofta icke äga tillräcklig auktoritet gentemot barnen.

Det karaktärsdragande momentet inom skolan måste få komma mera till sin rätt än nu ofta är fallet. Likaså önskar jag ökat utrymme åt det praktiska arbetet och åt fysisk fostran. Samhällets största och viktigaste uppgift är dock den, att av det uppväxande släktet dana en sund och god, livsduglig medborgarstan.

Fröken Greta Agerby,

Socialdemokraterna:

Anställ skolsköterskor för folkskolans barn!

Bokföraren fröken Greta Agerby svarar på vår fråga:

För min del har jag särskilt intresserat mig för skolfrågan. Det är särskilt en sak jag länge gått och tänkt på, nämligen att man borde anställa skolsköterskor i större utsträckning än nu, som en viktig förmedlande länk mellan hemmen och lärarna. De skulle inte bara ha den direkta

sjukvården om hand, utan snarare vara som en slags kuratorer. Det är många fattiga arbetarhem, där modern måste arbeta borta och inte kan upprätthålla den kontakt med skolan som vore önskvärd.

I sådana fall tror jag en skolsköterska kunde ha en stor uppgift att fölla. För övrigt hoppas jag på ett gott samarbete mellan de kvinnliga ledamöterna i stadsfullmäktige och hoppas att vi skall kunna göra något verkligt, framförallt när det gäller hem, kvinnor och barn. Men det är svårt att uttala sig om på förhand, det gäller väl snarast att handla först och tala sen.

EMIGRANTBÅTEN

— ett
framtidsperspektiv.

I ett sällskap i Wien ha flera tyska kända emigranter samlats, socialdemokrater, judar, liberaler och pacifister. Ett par av de senare är fömligen nykomna och samtalat har kretsat kring Tysklands valda följande krigsutgång. Såsom överallt på kontinenten talas det om nästa krig. Man är av något varierande åsikt när det blir, en del mena i vår — april, maj — i varje fall under år 1935; andra att det inte är fullt så nära förestående. Men ett det kommer, därom är alla eniga. Man påpekar uppsvinget i all industri som har något med krigföring att göra. I alla länder. I Österrike har t. ex. en konservefabrik som förra året hade 60 arbetare, numera anställt 3,000 då de fått jättebeställningar på köttkonserver från utlandet. Samtidigt läses er liten notis om att Holland beslutat slakta ner en myckenhet djur, omänskliga kreatursändamånde hette det. Vad skall det göras med dem? Konservbeställningar, Europa lagrar en gross.

Men med krigsfrågan följde prompt den nästa: Vad ska det då bli av oss? De tyska emigranternas öde i händelse av krig blev nu föremål för ivrig debattering. — En sak vet jag med bestämdhet, sa-

de en av de sistkomna och hans tysksblå ögon gnistrade till i fast beslutssamhet. Jag går inte i krig mera. Jag har fyra års frontliv bakom mig. Vi frontsoldater har rätt till att vara pacifister. Vi vet vad det gäller — vi har en gång sagt livbanken. Och nu gör jag det en gång till — i det att jag vägrar. Hellre får de arkubusera mig än att jag rycker ut en gång till.

— Men tänk på oss som inte ens kan återvända till Tyskland, på alla emigranter som finns i Frankrike och Wien etc. Blir det krig så blir med all säkerhet både Frankrike och Österrike indagna. Vi är ju i alla fall tyskar, vi kan inte rycka ut mot vårt land. Och vi kommer då att bli misströdda av det land där vi finns — kanske utvisade. Vart? Och om vi faller i händerna på segerande inryckande landsmän, vad händer oss då?

Det blev en ivrig diskussion om vart i hela Europa emigranter kunde ta vägen i händelse av krig. För kommunisterna stod ju eventuellt Ryssland öppet. Men för de andra? En del menade härskat att om något så fruktansvärt händer som ett nytt krig, så är det ganska betydelsefullt om ett par tusen människor mer eller

mindre förgicks, men andra påpekar emigranternas fruktansvärda mellanställning...

— Det finns bara en utväg, utropade en tyska som länge arbetat i pacifistiskt verksamhet. Vi måste hyra skandinaviska båtar och upphälla oss på havet under neutral flagg, eftersom de skandinaviska länderna inte kan ta emot oss. Samtidigt skaffa vi en tillflyktsort för de krigsångstsvärgare som kan nå oss och vi fara omkring som en flammende protest mot krig. Alltid måste det väl finnas några hamnar där vi får en kort tid kan komma in och proviantera, för det dröffer som den flygande hölländaren strax ge oss ut igen. Någon annan utväg finns inte och jag föreslår att frågan redan nu framliggs för N. F.

Förslaget antogs som det enda möjliga. Medelhavet valdes som utgångspunkt, till Fiume, Trieste, Barcelona eller Marseille hoppades man kunna hinna. Men svenska båtar måste vidtalas och pengar insamlas i tid för att kunna betala dem. Och som sagt, man beslöt försöka väcka frågan i Genève.

Smith.

